

Organista

343603

Inna nazwa zawodu: nauczyciel muzyki

Zadania i czynności

Organista odpowiedzialny jest za aranżację i wykonanie oprawy muzycznej podczas wszelkich liturgii kościelnych.

Głównym zadaniem organisty jest nadanie oprawy muzycznej obrzędom liturgii uroczystej .np. specjalne msze święte jak pasterka., rezurekcje wielkanocne, śluby itp. poprzezgrę na organach i innych instrumentach oraz śpiew solowy podczas nabożeństw. Musi także wykazywać się podstawową znajomością programu muzyki klasycznej, wykorzystywanej podczas uroczystości okolicznościowych, takich jak: śluby, pogrzeby. Czynny zawodowo organista utrzymuje poziom swych kwalifikacji nie tylko poprzez codzienne ćwiczenie gry na instrumencie. Musi także rozwijać zainteresowania muzyczne by uwzględnić bieżące trendy.

Często, organista zajmuje się formowaniem, szkoleniem i prowadzeniem chóru kościelnego.

W mniejszych ośrodkach, szczególnie na wsiach funkcje organisty obejmują dodatkowo prowadzenie kancelarii, nadzór nad sprawami organizacyjnymi parafii., np. przygotowaniem opłatków bożonarodzeniowych.

Środowisko pracy

materiałne środowisko pracy

Zawód organisty wykonywany jest w zabudowaniach kościelnych. Instrumenty (organy, fisharmonie) zainstalowane są zazwyczaj w górnych kondygnacjach budowli co może ujemnie wpływać na komfort pracy. Czynniki najbardziej dokuczliwe to niska temperatura, wilgoć (powszechne w starych niedostatecznie wentylowanych obiektach). Stanowisko organisty bywa słabo oświetlone, jak też narażone jest na oddziaływanie czynników alergizujących w postaci kurzu. Utrudnieniem może być także codzienne kilkukrotne pokonywanie zwykle wąskich, krętych schodów. Gra na organach wymusza niewygodną pozycję ciała (podczas gry na organach piszczałkowych używa się zarówno rąk jak i stóp). Wieloletnia praca w zawodzie organisty może przyczynić się do wystąpienia przewlekłych chorób gardła i krtani, zmian reumatycznych dłoni i kolan, a także zwyrodnień kręgosłupa.. Organista bierze także czynny udział w procesjach i nabożeństwach pogrzebowych, które odbywają się na wolnym powietrzu.

warunki społeczne

Zawód organisty w dużej mierze ma charakter indywidualny i nie wymaga współpracy z wieloma osobami (szczególnie w dużych ośrodkach). Współcześnie jednak profesja ta odgrywa większą rolę usługową co wymaga częstszych kontaktów z ludźmi (ustalenia programu muzycznego, próby chóru, nauka pieśni religijnych).

Organista powinien kreować dobre nawyki muzyczne i przyczyniać się tym, do

uwrażliwienia artystycznego społeczeństwa. Może także kierować rozwojem wokalnemu - muzycznym dzieci i młodzieży skupionych wokół parafii, organizując np. chóry. Organista, jako osoba współtworząca środowisko parafialne obarczona jest odpowiedzialnością moralną - społeczną. Powinna wyróżniać się wysoką kulturą osobistą, bezkonfliktowością, sumiennością.

warunki organizacyjne

Praca organisty wymaga dyspozycyjności. Godziny pracy są rozłożone nierównomiernie - w dzień powszedni przeciętnie obejmują 3 - 6 godz. w niedzielę i święta 6 - 9 godz.. W zależności od zlecenia dodatkowe godziny przypadają podczas uroczystości ślubnych, rocznicowych, pogrzebowych. Praca przebiega w trybie dziennym (oprócz jednej w roku nocy - podczas Pasterki Bożonarodzeniowej), o różnych porach - rano i wieczorem. Tradycją podtrzymywaną przez starszych organistów i godną kontynuacji jest występowanie w eleganckim ubiorze (garnitur).

Osoby zatrudnione na stanowisku organisty podlegają nadzorowi proboszcza a pracę ich ocenia także biskup podczas okresowych wizytacji. Do osobistych decyzji organisty należy sposób wyrażenia indywidualności muzycznej, kreacja twórcza, natomiast ustalenia dotyczą ścisłego repertuaru liturgicznego.

Wymagania psychologiczne

Zawód organisty cechuje wrażliwość artystyczna - wyczulenie na dźwięk, wyobraźnia i myślenie twórcze - niezbędne podczas opracowywania i wykonywania utworów. Osoba tworząca muzykę musi szczegółowo opracować własny zamysł - brzmienie, długość kompozycji, nastrojowość utworu. Umiejętność trafnego połączenia tych czynników pozwala wypracować indywidualność muzyczną. Codzienne przygotowanie organisty do publicznego wystąpienia obejmuje dobór materiałów muzycznych, gromadzenie i kserowanie nut, kilkugodzinne ćwiczenie na instrumencie. Organista w swojej pracy musi dbać o dobry stan instrumentu. Niewielki zakres umiejętności technicznych pozwala na samodzielne poprawki rozstrajających się piszczałek organowych. Inne pożądane cechy to: dyspozycyjność (godziny pracy rozłożone są na różne pory dnia i przypadają na każdy dzień tygodnia) odpowiedzialność i inicjatywność (organista powinien wykazywać się zaangażowaniem, sumiennością, niezawodnością - jego osoba reprezentuje środowisko parafialne i wystawiona jest na ocenę opinii publicznej). Ważną rolę odgrywa także empatia (podczas pracy z dziećmi należącymi do chóru) zdolności organizacyjne (współpraca przy parafialna, urządzanie akcji charytatywnych).

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Podczas liturgii organista koncentruje swą uwagę na odpowiednich momentach rozpoczęcia śpiewu i gry. Zadanie to wymaga długotrwałego skupienia uwagi, szybkich trafnych decyzji, czasem momentu improwizacji. Praca ta nie jest zatem wskazana dla osób mających problemy z koordynacją ruchową, niepewnych, nerwowych. Organistę wyróżnia dobry słuch, miłe brzmienie głosu, poprawna dykcja. Niezbędna jest sprawność manualna - gra na organach obejmuje kilka klawiatur, pedały, szereg przycisków uruchamianych rękami i stopami. Wykonanie utworu oznacza więc szereg precyzyjnych, energicznych ruchów przy jednoczesnej koncentracji na śpiewie.

Zawód ten mogą wykonywać osoby niewidome - klasa organów funkcjonuje w szkole dla dzieci niewidomych w Laskach pod Warszawą. Można spotkać w Polsce osoby

niewidome, które wykonują ten zawód. Inne rodzaje niepełnosprawności niestety wykluczają możliwość wykonywania tej pracy.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Kandydat powinien legitymować się wykształceniem muzycznym podstawowym i ukończonym trzy letnim studium organowym specjalizującym się w przygotowaniu liturgicznym. Mile widziane, choć nieobowiązkowe, jest wykształcenie średnie i wyższe muzyczne. W zawodzie tym działają zarówno osoby świeckie jak i duchowne (zgromadzenia sióstr zakonnych), kobiety jak i mężczyźni.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Praca organisty ma charakter stały i nie wyróżnia się tu hierarchii zawodowej. Dlatego nie ma możliwości awansu.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Stanowisko organisty nie jest uwarunkowane wiekiem osoby pragnącej wykonywać ten zawód. Natomiast istotne jest doświadczenie zawodowe. O pracę tą mogą ubiegać się zarówno dorośli jak i młodzi absolwenci klasy organów szkół muzycznych .

Możliwości zatrudnienia

Liczba kandydatów na stanowisko organisty przewyższa ilość miejsc pracy. Najliczniejsze skupiska kościołów zatrudniających organistów istnieją w dużych miastach, ale praca ta dotyczy terenu całego kraju.

Zawody pokrewne

- organistainstrumentalista – muzyk koncertujący

Polecana literatura

Erdman J., Organy. Poradnik dla użytkowników, Warszawa 1989.